

speil

Kultur og underholdning

Ble ikke
ferdig før
festivalen

Ute-maleriet «Water made it wet», som er en del av Spille-Rom-serien, ble ikke ferdig før festivalen skulle begynne. Passende nok fordi det regnet for mye til at malingen kunne gjennomføres...
SpilleRom er et eksperimentelt

kunstprosjekt som går ut på å plassere kunst på steder den normalt ikke finnes; i trappeganger, på flyplassen, i et kjøpesenter, og, for «Water made it wet», vedkommende; på en vegg på utsiden av et fryselager.

Naturlig mix

SVOLVÆR: Han gjen-skaper naturfeno-mener. Men Olafur Eliasson, hovedut-stiller under kunst-festivalen, mener selv at han ikke er spesielt naturin-te-ressert.

Inne på Atelier Lofoten, på kunstnerenteret på Svinøya, er et gulv dekket av grus og singel. Midt i rommet står en gjennomsiktig vanntank med en spiral av vann.

Småstein. Vanntank. Pumpe. Vann. Dette er Olafur Eliassons in-

stallasjon «Mini-Mosken». En gjenskapning av Moskenesstrømmen i miniatur.

— Jeg vil vise hvordan vannturbulens fungerer, sier Eliasson.

— Vitenskap i kunsten?

— Nei. Det er ikke mye vitenskap i dette. Det er bare vann og en pump, ikke så komplisert.

Men slik jeg ser det er det de enkleste ting som er de beste. Folk kommer hit. De gjenkenner vann og en straum. Så kan de selv tenke over det. Nå eller senere. Kanskje neste gang de ser en undervannsstraum.

Olafur Eliasson har skapt seg et navn ved å gjenskape naturfemener. Inne eller ute. I installasjons form. Tidligere i år har han stilt ut både under Berlin-biennalen og Venezia-biennalen. Og også i Venezia

bygde han et spiralverk; en paviljong i metall, med åpning for å gå inn, og bølgende bevegelser i materialelet.

— Den er helt annerledes, sier han, og viser fram bilder.

— Men prinsippet er det samme. Turbulens. Med det samme viser han bilder fra Utrecht i Holland, der han har et annet, nytt verk. En gul skive mot himmelen.

— En ekstra solnedgang. Den ligger i vest, sier han, som har jobbet med natur i kunst siden han gikk ut av Kunstudemnet i København. Som de siste tre-fire fem år har han det ved å gjenskape naturfemener i miniatur. Men som samtidig hevder at han ikke er spesielt fascinert av naturen.

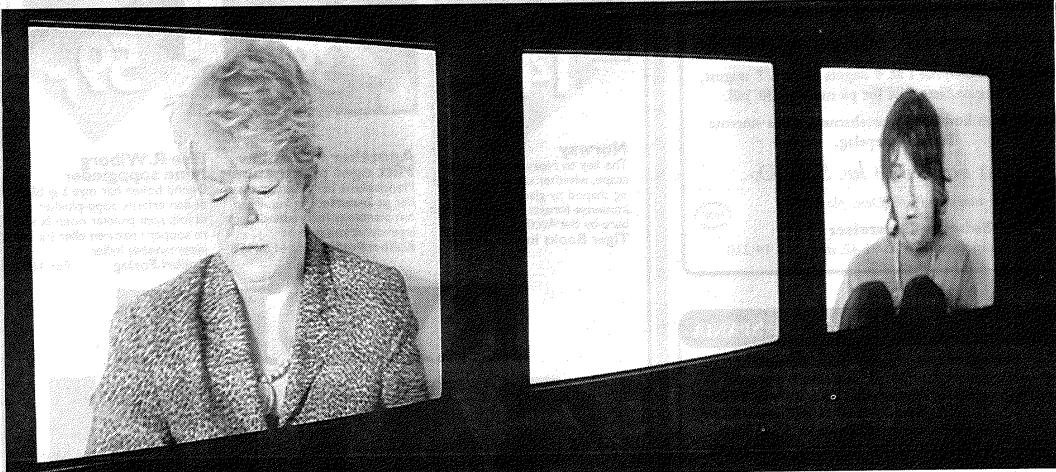
— Det som interesserer meg er ikke møtet med naturen, men for-

holdet mellom menneske og ånd. Når jeg jobber med natur er det ikke fordi den fascinerer meg, men fordi jeg kjenner den godt. Elementene. Is. Vann. Jord. Luft. Jeg er i fra Island. Jeg har vært mye i naturen, og jeg kjenner den godt. Men naturfemener interesserer meg ikke som menneskeforhold. Psykologi, posisjonering. Det er det fascinerende. Det er det som dypest interesserer meg. I så måte arbeider jeg faktisk i klassisk tradisjon.

Hvorfor han uttrykker det i sin kunst, kan han ikke forklare. Det må folk selv tenke seg til, sier han.

Olafur Eliasson er i Svolvær fordi Kunstfestivalen inviterte ham, men han blir ikke lenger.

Lørdag drar han videre til New York. Mens «Mini-Mosken» står igjen.

Islandske Olafur Eliasson er hovedutstiller på Kunstfestivalen i Vågan. Her med installasjonen «Mini-Mosken».

Foto: KJELL STENHAUG

Eksentriske EkSenter

SVOLVÆR: Det handler om minoriteter, og om måter å lage kunst på. Utstillingen EkSenter har gjort Vågan-hallen til galleri for en festival.

Forbi fotografier av menn som bryter håndbuk, forbi mangefargede kuber og forbi en installasjon av en kaotisk verden, er et mørkt rom i en hvit kub.

Tre fjernsynsapparater står på. To viser tomme rom, ett en full mann i ferd med å kle på seg. Han fomler,

før det ikke helt til. Og så er det mennesker, fulle mennesker, på alle de tre skjermene. De drikker, sjangler, krangler, faller, sitter. Alle er fulle. Noen ganger på en skjerm, noen ganger to, noen ganger alle tre.

«Drunk», heter videoen. Den er Turnepris-vinner Gillian Wearings bidrag til kunstfestivalen.

— Jeg har kjent disse menneskene i to år. Gradvis har jeg nærmet meg dem. Fordi jeg ville lage denne videoen, forteller hun.

Ekthet

Wearing begynte med videokunst allerede for ni år siden.

Det gjorde hun for å kunne vise situasjoner hun ikke kan vise på andre måter.

— Alt jeg gjør er egentlig det samme: jeg lager portretter av forskjel-

lige mennesker og deres måter å oppleve livet.

— Hvordan ser du på disse menneskene? Gate-alkoholikerne du har brukt i videoen din?

— De lever et typisk liv. Et langsomt liv. Når man drikker, mister man hemmingene, man mister

det beste i seg - den høyere bevisstheten - og man lar maskene falle.

Disse menneskene er veldig synlige og helt usynlige samtidig. Man ser dem, de lever på gata, men man ser dem ikke - fordi man ikke vil se dem. De er ikke del av samfunnet.

Gillian Wearing ville ikke lage sosialrealistisk video. Hun ville ikke lage politisk video. Og hun har ikke noe forhold til begrepet «å provosere», sier hun. Når hun lagde «Drunk», var det rett og slett fordi

hun ville vise hvordan alkoholikere lot være å late som.

— Jeg sier ikke at jeg er dokumentarskaper. Det er jeg ikke. Men jeg vil at det jeg lager skal være ekte. Jeg har brukt skuespillerne, tidligere, og det kan se ekte ut. Men så lenge det ikke er det, er det uinteressant for meg.

Oppstilt

Andre av utstillerne i "EkSenter" deler ikke Wearings mening om ekthet og ikke ekthet. Spencer Tunicks kunst, for eksempel, består av å få menneskemengder til å kle seg nakne, for så å fotografera eller filme dem på steder der man ikke forventer å se nakne mennesker.

I positter som skaper store mønstre, foran broer og i gater og på sletter. (Visstnok prøvde han også å

få dette til i Lofoten, men uten å lykkes...)

Anne Katrine Dolvens videoer, den ene med en tulipan som blir avmal (eller egentlig malt, men videoen spilles baklengs), den andre med to knær som møtes og går fra hverandre, i et landskap med en solnedgang, viser også kunstneriske situasjoner, og Esko Männikös fotografier viser vanlige mennesker i sitt vanlige miljø, men i oppstilte situasjoner. Som en slags Finlands svart på Rune Johansens bilder.

EkSenter viser også arbeider av Geir Tore Holm, Johnny Bjørnbakk (fra Bodø), Mikkel McAlinden, N55, Ole Jørgen Ness og Magnus Wallin. Utstillingen er Kunstfestivalen i Vågan sørsteste, og en samtidsutstilling.

Spennende høstslipp med Simon Rattle på EMI

BJØRN TORE PEDERSEN

Etter at britiene dirigentydning Sir Simon Rattle fikk jobben som sjeffidigent for ærverdige Berlin filharmoniske orkester, bekjentgjør EMI Classics at de vil gi ut flere Rattle-innspillinger i løpet av høsten og vinte-

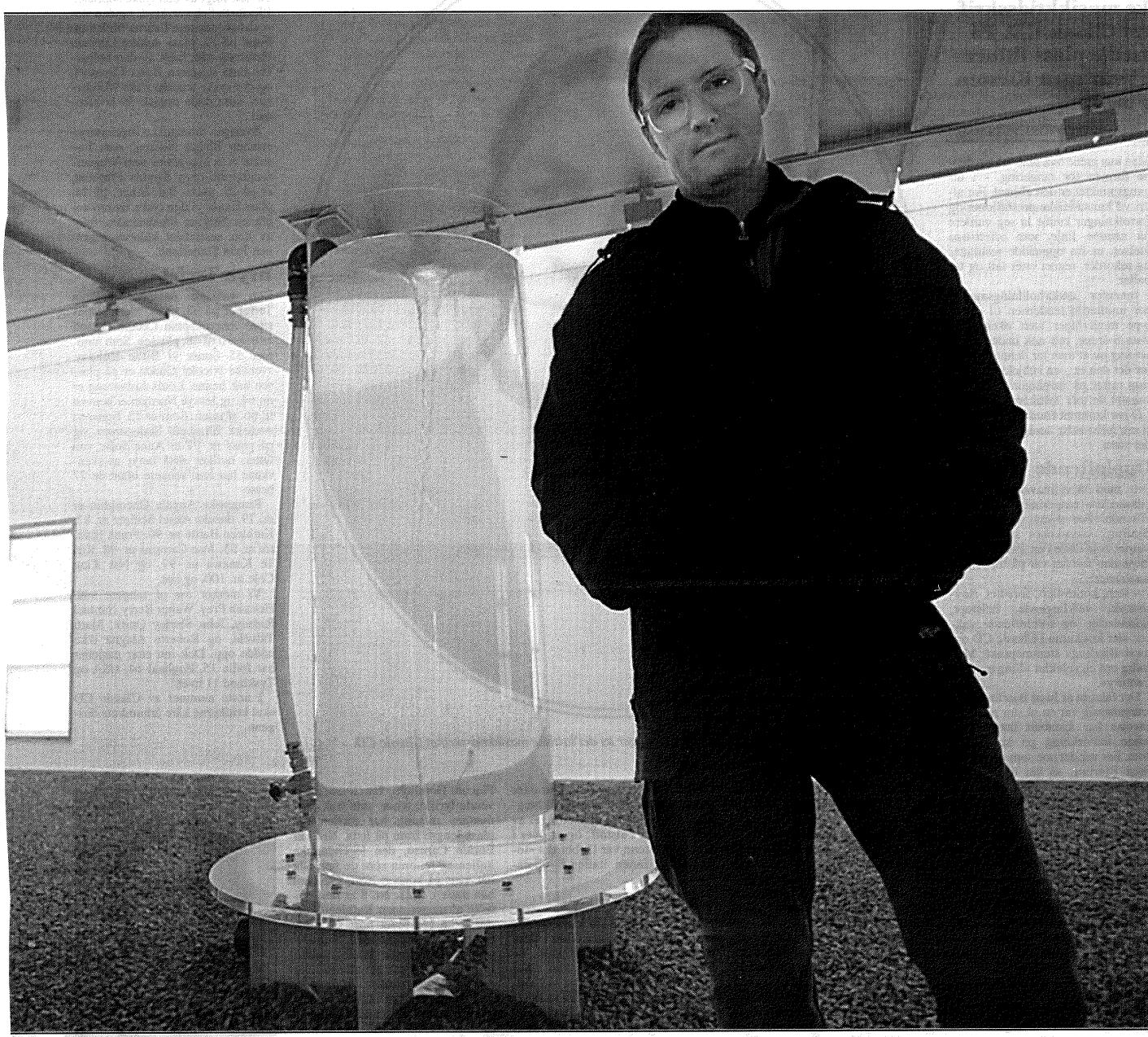
ren. For to uker siden kom Thomas Ades «Asyla», og i august er det duket for lanseringen av Rattles tolkning av Leonard Bernsteins «Wonderful town». Omrent samtidig som Szymanowskis opera «King Roger» lanseres. I oktober kommer en svært så imøtesett utgivelse av Elgars cellokonsert og Brittons

cellosymfoni, der Rattle leder sitt «gamle» orkester City of Bournemouth Symphony Orchestra, og der ingen ringere enn vår egen Truls Mørk er solist. Ekstra spennende blir det å lytte til Mørks tolkning av Elgars cellokonsert, som Jagueline du Pre har nærmest udødigjort med John Barbirolli som dirigent.

Lene Marlin på internett

OSLO: Lene Marlins fanklubb har opprettet sitt eget nettsted for de som vil ha oppdaterte nyheter om tromsøjenta. Fra og med søn-

dag skal fansen kunne finne nyheter, nyhetsarkiv og konkurranser på www.lenemarlin.org. (NTB Pluss)

Gillian Wearing begynte med videokunst fordi hun ville uttrykke ting hun ikke kunne si på andre måter, forteller hun.

Kunsthistorie med Lofot-vri

SVOLVÆR: Det er Lofoten i norsk og nord-norsk kunsthistorie man får se på «Nord-norge i kunsthistorisk perspektiv»-utstillingen i Svølvær.

Det er en klart vinklet utstilling Anne Aaserud og Nordnorsk Kunstmuseum har satt sammen. Og om den ikke tar for seg den nord-norske kunsthistorien, dekker den i

alle fall store deler av den lofotiske kunsthistorie; også med Lofot-bilder av andre kunstnere enn Lofot-kunstnerne.

Den geografiske tilknytningen i motiv har åpenbart vært det viktigste kriteriet for utvalg av bilder, og det gjenspeiler seg i billeddittler som «Svølvær sett fra Svinøy», «Vintermatt, Svølvær» og «Vintermotiv fra Reine». Her er også fire av californiske Robert A. Robinsons reportasjefotografier fra Norge, Axel Revolds «Svinøy», John Savios «Rognetre i Lofoten» og «Trolltin-

dene, Raftsundet», Kjeld Langfeldts «Marked i Kabelvåg», Sven Erixons «Fiskebod i Lofoten» og Even Ulvings «Henningsvær» - for å nevne noen svært få av alle de lokale motivene. Stilmessig varierer utstillingen fra det mest romatisk naturalistiske, til det fargesprakende ekspressionistiske, til stramme foto og detaljrik grafikk.

Gunnar Berg er sterkt representert med «Trollfjordslaget», «Kirkegård i Reine, Lofoten», «Svølvær Havn» og «Svølvær Havn». Einar Berger har med «Vintermatt, Svol-

vær» og «Lirekassemannen».

Udstillingens perler er Vågan kommunes eget «Trollfjordslaget» og «Selvportrett med fiolin» av Kaare Espolin Johnson. Espolins maleri er malt i en lett impresjonistisk stil, men med sterke farger enn impresjonistene gjerne brukte.

LILLIAN BIKSET
I SVOLVÆR

«Drunk». Hvordan gate-alkoholikere lever, sett gjennom Gillian Wearings kamera, i en video som er lagd over to år.

Alle foto: KJELL STENHAUG